

Kyrkobladet.

Svenska kyrkan i Kungälv och Ytterby

1/2017

Lär dig mer...

Tema: Undervisning

Växande – Lärande

Våren har börjat komma till vår trädgård. Grönskan sätter så småningom fart. Gräs och ogräs, spirande örtväxter och kirska! går snart in i tävlingen om naturens gunst. Om nån månad bekänner syrenen färg med sina stolta blomklasar.

”Ja, låt mig växa till alltmer, och trösta mig igen.” Jag och många med mig har nynn timer den sången och bönen som kommer från Psaltaren i bibeln.

Det som kännetecknar liv är växt. Vi bejakar det ständigt utan att reflektera. Också vi är till för att växa.

Temat för detta kyrkblad är Undervisning, en av hörn pelarna i kyrkans liv och verksamhet. Vi är kallade att vara Jesu LÄR-jungar som lär av Honom.

Det lärandet är för både huvud och ännu mer för hjärta, något att leva, i en relation till Gud och mina medmänniskor.

I detta blad presenteras några typer av undervisning i församlingen, t ex:

Bibelstudium och -samtal,

Bibeläventyret – en rolig presentation av Bibeln,

Påskvandring – ett lärande med lukt, hörsel, syn, känsel och smak om kärnan i kristen tro,

Pilgrimsvandringen med upptäckter i en vandring i yttre och inre landskap,

Psalmerna och Sången som i alla tider har varit ett pedagogiskt hjälpmedel.

Ja, förutom det vi kanske först tänker på när det gäller kyrkans undervisning: söndagsskola, konfirmationsläsning och predikan.

Allt för att vi skall växa till i Tron, i Hoppet och i Kärleken.

Välkommen!

LENNART JOHNSON, TF KYRKOHERDE

Innehåll

3	Låt barnen komma...	10	Sankt Halvardsleden
4	Bibeläventyret	12	Nya medarbetare
5	Påskvandringar	13	Älskade psalmer
6	En egen tro	13	Fördjupa dig
7	Ungdomsgruppen Kefas	14	Gudstjänster i påsk
8	Torsdagslunch i Ytterby	15	Korta nyheter
9	Ledarskolan Doulos	16	Personligt

Bilden på framsidan:

Flannellografen har använts för att illustrera bibelberättelser sedan 60-talet och dyker fortfarande upp ibland i våra kyrkor. De klara färgerna på den mjuka filten fascinerar än. Kanske ännu mer i vår tid av skärmar och rörliga bilder?

Jag vill att ungdomarna ska känna att här är hemma, här får jag möta Jesus och få in en rytm kring bibel, bön och gudstjänst. Kristen är man tillsammans.”

JONAS EDSBERGER, S. 8

Mottagningshögmässa i Kungälv kyrka

14 maj kl. 11 välkomnas vår nya kyrkoherde Mikael Isacson till församlingen. Högmässan leds av domprost Karin Burstrand, Mikael Isacson predikar och körer från församlingen sjunger. Medverkar gör också representanter

från församlingens distriktskyrkor och kyrkorådet.

Efter högmässan fortsätter välkommandet i Kungälv församlingshem. Välkommen att vara med både i kyrkan och församlingshemmet!

Visste du att...?

Under 2016 **konfirmerades 72 ungdomar** i Kungälv-Ytterby församling. Läs mer på sidan 6.

Inför påsken 2017 kom **14 sjunde klasser** till Kastalakeyrkans påskvandringar. Läs mer på sidan 5.

Under 2016 gjordes **1518 bibeläventyr** runt om i Sverige. Läs mer på sidan 4.

Undervisning

*"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission." Så inleds den del av vår församlingsinstruktion som beskriver vad vi ska arbeta med. Det här numret handlar om **Undervisning**.*

Predikan, söndagsskola och konfirmationsläsning är kanske det första man tänker på när man hör ordet undervisning i kyrkan. Men det är mycket mer.

Församlingsinstruktionen inleder stycket om undervisning så här: *"Jesus kallade människor att följa honom och lära av honom. Församlingens undervisning vill hjälpa människor att bli Jesu lärjungar och att växa i tro och efterföljelse."*

Det handlar om att människor ska växa, både i lära och liv. Församlingens undervisning ska utgöra en helhet, från dopinbjudan till ungdomsarbete och vidare till ett livslångt lärande och växande.

Människors behov är olika. Vissa har gått i kyrkan hela livet och vet mycket, för andra är kyrkan och den kristna tron något helt nytt. Men alla kan lära sig något nytt.

Församlingsinstruktionen finns att läsa på www.svenskakyrkan.se/kungalv eller ring på 0303-37 70 00

Låt barnen komma...

Man lär sig hela livet. Kanske framför allt precis i början. Barnen har en central plats i kyrkan och det finns grupper för allt från spädbarn till tonåringar.

TEXT: LINUS ÅSEMYR

Vid dop i vår församling lämnas det ut fadderbrev. Där står det att faddern fått i uppdrag "att vara ett gott kristet föredöme". Barn lär sig det mesta av vuxna i sin närhet. Föräldrar och faddrar får under dopgudstjänsten uppgiften att vara förebilder för barnet och att *tillsammans med församlingen* leda det på trons väg genom livet.

Kyrkans undervisning bygger på detta *tillsammans med församlingen*. Från de yngsta genom livet.

För små barn handlar lärande inte om föredrag och böcker. I öppna förskolan och de yngsta söndagsskolegrupperna kan undervisningen istället handla om sånger, ramsor, lekar och berättelser. Föräldrar och barn är med tillsammans. Det finns öppen förskola i församlingen alla vardagar utom onsdag.

När barnen blir äldre och kommer upp i skolåldern finns det grupper för olika åldersgrupper som samlas på eftermiddagen någon dag i veckan. Till

vissa av grupperna hämtar ledarna barnen från skolorna.

Grupperna är en plats för gemenskap, aktivitet och lärande. Församlingens pedagoger arbetar mycket med att fläta samman kreativitet, lek, nyfikenhet och lärande.

Barn har ibland andra frågor och funderingar än vuxna, och oftast mindre intresse av att sitta still länge och lyssna på en tant eller farbror som pratar. Men barns tankar och tro är inte mindre viktiga än vuxnas. Därför finns söndagsskolan där delar av gudstjänsten sker på ett annat sätt än i kyrksalen.

Det är inte alltid de vuxna som lär barnen saker. Det kan vara precis tvärt om. Ibland tas det som skapas i söndagsskolan med till kyrksalen så att de vuxna får ta del av det och ibland är barngrupperna med och dramatiserar bibelberättelser eller sjunger i gudstjänsterna.

Musik är en viktig del i gudstjänstlivet. Från enkla sånger och ramsor till mäktiga körverk. Här i församlingen finns körer och musikgrupper för de flesta åldrar. Att sjunga eller spela instrument är något som går att börja med tidigt och ha med sig genom hela livet. ●

Läs mer på: www.svenskakyrkan.se/kungalv/familj
www.svenskakyrkan.se/kungalv/musik-och-korer

Bibeläventyret

Bibeläventyrare här i Kungälv och Ytterby är: Camilla Björkman, Mattias Wodlén, Kristina Sikström och Christina Carlsson.

Bibeln kan upplevas som oöverskådlig med alla sina olika böcker som tillsammans skildrar en lång tidsperiod och mängder av händelser. Men allt hänger samman, det finns en röd tråd. Bibeläventyret presenterar hela Bibeln på ett sätt som passar i mellanstadiets läroplan.

TEXT: CHRISTINA CARLSSON
FOTO: LINUS ÅSEMYR

Som Bibeläventyrare besöker vi skolor och berättar Bibeläventyret för barn i årskurs 4 och 5. Genom Bibeläventyret får eleverna lära sig berättelserna i Bibeln, samtidigt som de får en känsla för hur de hänger ihop.

Bibeläventyret är ett pedagogiskt material för skolan. Med hjälp av rörelser, drama och nyckelord, trolleri, rim och rap, leker vi in kunskapen, så att eleverna ska kunna tillgodogöra sig fakta kring Bibeln. Bland annat så rappar vi tio Guds bud och den Gyllene regeln. Detta är en möjlighet att lära sig och förstå de bud som ligger som grund för en stor del av vårt lands etiska och moraliska värderingar och lagar.

Vi berättar Bibeläventyret i barnens egna klassrum där vi bygger upp Bibelns geografi i rummet. Vi flyttar ut kartan över klassrummet och placerar ut karttecken som en hjälp att komma ihåg de olika platserna. Här finns till exempel en klocka som symboliserar staden Ur vid Persiska viken, en pyramid

som står för Egypten, en fisk som symboliserar Genesarets sjö och så vidare. Med hjälp av kartan lotsas eleverna genom Gamla testamentet. När vi berättar Nya testamentet är kartan över landet Israel. Det är lätt för läraren att återvända till kartan i rummet och använda den i den fortsatta undervisningen.

Till vår hjälp har vi den stora röda Bibeln – där barnen får öppna var sin Bibelbok. De små sakerna i varje bibelbok, till exempel en orm i Första Mosebok, hjälper barnen att komma ihåg vad de olika böckerna handlar om.

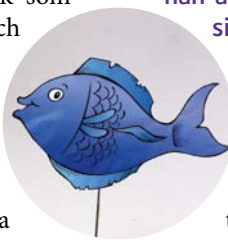
När vi går igenom Gamla testamentet finns där 56 nyckelord med tillhörande rörelser som vi lär oss tillsammans. Nya testamentet har 50 nyckelord med rörelser till. Orden hjälper till att ge översikt och sammanhang i de olika berättelserna. **Att göra rörelser ihop med orden gör att kroppen hjälper hjär-**

nan att komma ihåg vad man lärt sig. Efterhand som vi berättar bygger eleverna på sin ramsa med rörelser och nyckelord och däremellan skriver de i det särskilda bibeläventyrs-häftet orden som är kopplade till berättelsen och rörelserna. Häftet kan sedan användas för repetition och fortsatt undervisning i skolan om Bibeln.

Vi går igenom Gamla testamentet i klass 4 och Nya testamentet i klass 5. Varje klass besöker vi vid tre tillfällen. **Genom berättelserna vill vi visa på den röda tråden genom Bibeln. Utifrån skolans läroplan berättar vi en del av Bibelns alla berättelser.** Upplägget ska inte vara evangeliserande utan vi ska presentera Bibelns innehåll på ett så objektivt och sakligt sätt som möjligt. ●

Utbildningsdag för Bibeläventyrare i Kungälv's församlingshem.

Mer information finns på: www.bibelaventyret.se

Den stora Bibeln med en ask för varje bok.

Övning i trolleri

Nya rörelser lärs in.

Påskvandringar

I samband med jul och påsk kommer ofta skolklasser till våra kyrkor för att på olika sätt få lära sig om högtiderna. Bland annat bjuds alla sjundeklasser in till Kastalakyrkan för att få uppleva en påskvandring.

TEXT OCH FOTO: LINUS ÅSEMYR

Med händerna på varandras axlar förs en grupp ungdomar med förbundna ögon upp för trappan från Kastalakyrkans nedervåning. De lämnar klasskamraterna kring fikaborden där nere och får med hörsel, känsel, lukt och smak uppleva påskens händelser och möta några av dem som var med när Jesus korsfästes och uppstod.

Genom skrymslen och vrår i kyrkan går gruppen från station till station. De möter Jesu mor, lärjungar, kejsare och soldater, alla spelade av församlingsbor eller personal i kyrkorna i Kungälv. För

att kunna ta emot en klass behövs tio personer som skådespelare och funktionärer.

Vissa av lärarna tar också på ögonbindel och följer med för att kunna ha samma upplevelse som ungdomarna när de sedan arbetar med påskan i skolan. På flera skolor används påskvandringen som en viktig del i religionsundervisningen.

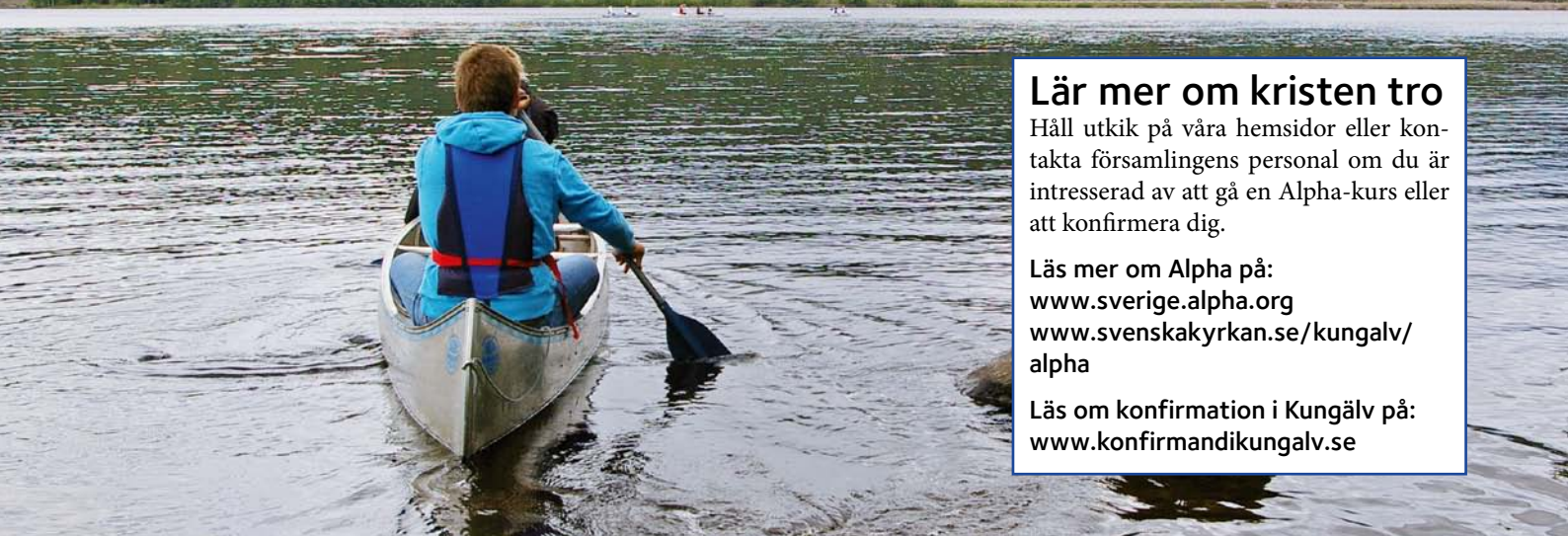
Först när gruppen hukande tagit sig in i gravkammaren och träffat ängeln får de ta av sig ögonbindlarna. Där finns törnekrona, piska och spikar att se och känna på. I den tomma graven ges också möjlighet att prata och ställa frågor.

För många är vandringen en stark upplevelse och samtalen i fikarummet efteråt kan bli väldigt intressanta.

Påskvandringarna är ett av många samarbeten mellan skolorna och kyrkorna i Kungälv och Ytterby. ●

En egen tro

Lär mer om kristen tro

Håll utkik på våra hemsidor eller kontakta församlingens personal om du är intresserad av att gå en Alpha-kurs eller att konfirmera dig.

Läs mer om Alpha på:

www.sverige.alpha.org

www.svenskakyrkan.se/kungälv/alpha

Läs om konfirmation i Kungälv på:

www.konfirmandikungälv.se

På gränsen mellan barn- och vuxenlivet väcks många frågor om vem man själv är, vad man tror på och hur man vill leva sitt liv. Konfirmationsläsning är en möjlighet att fundera över stort och smått tillsammans med jämnåriga och vuxna.

TEXT: LINUS ÅSEMYR

För många finns det få tillfällen där det faller sig naturligt att ta upp de stora frågorna om tro och tvivel, rätt och fel, liv och död. Konfirmationsläsningen är ett tillfälle där de stora frågorna ges utrymme.

Församlingen bjuder varje år in alla 14-åringar som är med i Svenska kyrkan till konfirmationsläsning. Det finns konfirmandgrupper i flera av våra kyrkor och en grupp där merparten av läsningen sker i form av ett sommarläger.

Konfirmationsgrupperna är också öppna för ungdomar som bor i andra församlingar och man behöver inte vara med i Svenska kyrkan för att börja i en konfirmandgrupp.

Dopbekräftelse

Konfirmationen är en bekräftelse av dopet. De flesta i Svenska kyrkan är döpta som barn och konfirmationen blir ett tillfälle att själv ta ställning till att man vill leva som kristen. Givetvis går det att bli döpt under konfirmandtiden också.

Svenska kyrkan är det samfund i Sverige som döper flest vuxna och ungdomar.

Själva konfirmationsgudstjänsten är avslutningen på en period då ungdomarna får lära sig mer om den kristna tron och kyrkan. I undervisningen ingår både att träffas i konfirmandgruppen, att gå på gudstjänster och att delta i läger.

För sommarkonfirmanderna är läger den stora delen. Under året träffas de några lördagar och under sommaren åker hela gruppen, tillsammans med ledare och präster, ett par veckor till en lägergård.

Veckokonfirmanderna träffas istället en vardagkväll i veckan under läsåret. Men även de grupperna åker på kortare läger. Kortare i tid, men ofta längre i avstånd.

Fem dagar i början av mars åkte årets konfirmandgrupper från Kastalakyran och Ytterby kyrka till Assisi i Italien. Gruppen bodde hos Birgittasystrarna och fick se flera av de platser där den helige Franciskus verkade.

En resa eller ett läger ger många timmar att lära känna varandra på ett annat sätt än när man bara träffas korta stunder.

Missat konfirmation

Men vad gör man om man inte är fjorton längre? Är det för sent att lära sig om kristen tro då?

Nyfikenheten på den kristna tron behöver ju inte slå till i tonåren. Samtidigt kan det kännas lite avskräckande att ge sig in i en bibelstudiegrupp där alla redan verkar kunna allt, eller att ställa

frågor när man inte hänger med i söndagens predikan. (Man behöver inte kunna allt och man får ställa frågor.)

Då finns Alpha.

Det är en grundkurs i kristen tro som hålls i flera olika samfund. Här i Kungälv-Ytterby församling har det återkommande varit

Alpha-kurser i Ytterby församlingsshem och på Pingstkyrkans second hand i Kungälv. Den senare har varit gemensam för de olika kyrkorna i Kungälv.

Kursen påminner till viss del om konfirmationsläsning, men vänder sig till vuxna. Gruppen träffas regelbundet under en period. Kvällarna inleds med att man äter tillsammans och fortsätter med samtal och undervisning. Ofta gör gruppen också någon resa med övernattning. ●

Ungdomsgruppen Kefas

Som vedträn i en ugn

Petrus bekände Jesus som Messias och kallades därefter Kefas – klippan. Några som delar både bekännelse och namn med honom är ungdomarna i Svenska kyrkans ungdomsgrupp i Kungälv.

TEXT & BILD: LOUISE ALPNER

Klockan närmar sig sju och en efter en kommer regnvåta ungdomar in genom kyrkans källardörr. De flesta känner varandra väl och kramas när de fått av sig jackorna. De går in till soffhörnan i den svagt belysta samlings-salen och slår sig ner bland dem som redan sitter där. Det pratas och skrattas och det syns att ungdomarna känner sig hemma här.

Ikväll träffas ungdomsgruppen Kefas i Kastalakyrkan i Kungälv. En vanlig kväll är det runt tjugo ungdomar här, och idag är inget undantag. Jag sätter mig hos dem i en av sofforna och pratar lite om kvällen. Det är Hans Weichbrodt som ska undervisa och jag förstår

att många har lyssnat på honom tidigare och ser fram emot att göra det igen.

Efter en frivillig bönestund i bönerummet intill leker vi sittande ballongvolleyboll och sedan är det dags för undervisning. Ungdomarna tar plats i två stolsrader framför en whiteboard och vi sjunger två lovsånger innan ordet lämnas till Hans.

Ämnet är Uppenbarelseboken och Hans pratar engagerat i två timmar med en fikapaus i mitten, men det känns inte för långt. Det tycker inte ungdomarna heller – de besvarar gång på gång Hans ”Börjar ni bli trötta?” med ett nej och en uppmaning att fortsätta.

Tron blir personlig

När Hans avslutat plockas det fram spel och jag slår mig ner i soffan med Anna Frykman och Alva Brycke, båda 16 år gamla. Jag frågar dem vad som är det bästa som händer under en kväll på Kefas.

– Undervisningen. Jag gillar att gotta ner mig i Bibeln, säger Alva.

Annas favoritdel är andakten.

– Jag upplever Guds närvaro i sången och bönen. Jag tycker att det kan vara svårt att ha andakt själv, men här gör vi det tillsammans.

När jag undrar vad Kefas betytt för dem är de eniga; det är genom Kefas de har fått en personlig tro på Gud.

– Här har jag fått möta Gud. Nu lever jag inte längre på mina föräldrars tro utan min tro har blivit personlig, berättar Anna.

Tillsammans i ugnen

Alva lyfter fram att man får komma till Kefas precis som man är, oavsett om man har en bra eller dålig dag. Hon pratar också om att vi kristna är som vedträn.

– Varje fredag får vi komma hit och vara med varandra. Här är vi som vedträn i en ugn. Om vi ska fortsätta brinna kan vi inte hoppa ut ur ugnen och vara för oss själva för länge, för då slocknar vi. Vi måste vara tillsammans och hjälpa varandra att gå framåt i tron. ►

Eftersom undervisningen var ovanligt lång idag är det ingen organiserad andakt. Ändå drar sig de flesta till bönerummet en bit in på kvällen. Några lovsånger, lite tankar som delas och så mera lovsång. Formatet är öppet och vi gör andakten tillsammans. Jag gillar det.

Starten på ett helt liv med Jesus

Jag har en fråga jag vill ställa till Jonas Edsberger, som är ledare för Kefas. Han

är mitt uppe i en omgång Othello mot Josefin Odin när jag sätter mig hos dem och stör en stund. Jag undrar om Jonas har någon vision för Kefas.

– Jag vill att Kefas ska vara en bra start på det kristna livet. Jag vill att ungdomarna ska känna att här är hemma, här får jag möta Jesus och få in en rytm kring bibel, bön och gudstjänst. Kristen är man tillsammans.

När jag strax efter midnatt sitter och väntar på bussen hem tänker jag på hur Anna och Alva pratade om Kefas. Ivern

i deras ögon och ord när de berättade vad Kefas betytt för dem får mig att tänka på min ungdomsgrupps betydelse för mig som kristen under högstadie- och gymnasietiden. En ungdomsgrupp är verkligen mycket mer än en trevlig aktivitet en gång i veckan. En ungdomsgrupp är en plats där man får chansen att blir ordentligt rustad för ett helt liv med Jesus. ●

Artikeln har tidigare varit publicerad i tidningen Insidan, september 2015.

Torsdagslunch i Ytterby

I församlingen finns en mängd tillfällen att lära sig mer om intressanta saker, ofta kombinerat med något gott att äta och tillfälle att umgås. Ett av dessa är Torsdagslunch i Ytterby församlingshem. Ungefär en gång i månaden kommer gäster och berättar om intressanta ämnen.

TEXT OCH BILD: LINUS ÅSEMYR

Ett par minuter över 11 tar diakon Sven-Börje Andersson mikrofonen och hälsar välkomna. Samtalen i stora salen i Ytterby församlingshem tystnar och Sven-Börje presenterar dagens gäster. Just idag är det kända ansikten. Gerd Philipsson och Eira Åkesson, från församlingens internationella grupp, ska berätta om Svenska kyrkans internationella arbete och årets fasteinsamling.

Fastan, berättar Eira, är en förberedelsestid inför påsken. Det är en period då många avstår vissa saker, till exem-

pel att äta kött. Det är också en av de två perioder då Svenska kyrkan speciellt samlar in pengar till sitt internationella arbete.

Kyrkan har alltid hjälpt människor i nöd, säger Gerd. 1947 bildades Luthers hjälpen för att hjälpa till i Europa efter andra världskriget. Då fanns redan Svenska kyrkans mission, som startat 1874 och främst arbetade med kyrkomission i andra världsdelar.

2008 slogs de två organisationerna samman till det som nu heter Svenska kyrkans internationella arbete.

Svenska kyrkans internationella arbete är en del av ACT alliance (ACT står

för Action by Churches Together, och betyder kyrkor tillsammans i handling). En organisation bestående av över 140 kyrkor och organisationer runt om i världen som arbetar med både katastrofinsatser och långsiktigt arbete. Totalt driver ACT alliance ca 300 projekt i 35 länder.

Vi ska vara Guds armar och ben i världen, säger Gerd. Vara medmänniskor till sådana vi inte känner.

Arbetet handlar inte längre om att skicka kläder eller personal. Nu handlar det internationella arbetet mer om hjälp till självhjälp och ekonomiska resurser till lokala insatser.

Lokalt här i Kungälv och Ytterby innebär det att de stora insamlingarna

I Kungälv-Ytterby församling finns det två ungdomsgrupper: Kefas i Kastalakyrkan och V.I.P. i Ytterby församlingshem. Bägge träffas fredagar kl 19 och är öppna för alla som vill vara med.

kring jul och påsk är viktiga, med allt vad de innebär av kollekt, basarer, brödauktioner och aktiviteter. Den senaste julinsamlingen "Låt fler få fylla fem" fick in 42,6 miljoner kronor till arbete mot barnadödlighet. 40 606 kronor kom från insamlingen i vår församling.

Fasteinsamlingen i år har rubriken "maträtten - allas rätt till mat!". 795 miljoner människor svälter. Det beror dels på orättvis fördelning av resurser, men också på att det saknas kunskaper för odling och jordbruk.

Ko- och kalvprojektet i Tanzania är ett exempel på långsiktigt arbete där utbildning och ett litet ekonomiskt stöd hjälper till att långsiktigt motverka svält och ge människor försörjning, trygghet och tro.

I Tanzania bor många på landsbygden och har odlingsbar mark, men ändå

Ledarskolan Doulos

För att kunna leda en grupp krävs kunskap och erfarenhet. Kyrkan är en plats där många ungdomar får prova på ledarrollen som faddrar i konfirmandarbetet eller som ideell ledare i någon verksamhet.

TEXT: JONAS EDSBERGER

Doulos är en utbildning för ungdomar i flera steg där du får lära dig mer om vad det innebär att vara kristen och ledare genom både teoretisk undervisning och praktisk träning.

Den teoretiska biten innebär att vi träffas en gång i månaden. Då brukar vi fika, göra lite gemenskapsaktiviteter och ha undervisning med samtal kring något tema kopplat till det kristna livet och ledarskap.

Praktiken innebär att du är med som ledare i en konfirmandgrupp, barngrupp eller annan verksamhet i kyrkan under läsåret. ●

Läs mer på
www.svenskakyrkan.se/kungalv/doulos

Lär mer om allt möjligt

I församlingen finns flera återkommande samlingar med inbjudna gäster. Det kan handla om levnadsöden, resor, psalmer, hantverk eller något helt annat.

Torsdagslunch i Ytterby församlingshem. Föredrag, middagsbön och lunch. Ungefär en torsdag i månaden kl. 11.

Dagledigträff i Kungälv's församlingshem. Föredrag och kaffeservering. Ungefär en onsdag i månaden kl. 10.30.

Cafékvällar i Ytterby eller Kungälv. Ett par kvällar per termin med inbjudna föreläsare. Olika teman kring familj, relationer och barn.

havet, säger många. Men, avslutar Gerd, vad består havet av?

Efter föredraget bli det en kort frågestund. Flera av besökarna har erfarenhet av djurhållning och frågorna kretsar en stund kring veterinärer, vaccinationer och mjölkhantering under enklare förhållanden.

Lunchen som serveras idag går i fastans tecken och är vegetarisk. Samtalen fortsätter kring borden i församlingshemmet, om det som sagts i dagens föredrag och om föredraget som blir nästa månad och en hel del annat. ●

lever två tredjedelar av befolkningen under fattigdomsgränsen. I ca 25 byar drivs projektet genom lokala kyrkor och hittills har 8000 dräktiga kvigor (ungkor som ännu inte fått någon kalv) delats ut.

Familjer får ansöka om att få en ko. Om de bedöms ha möjlighet att ta hand om den får en i hushållet, oftast kvinnan, en tvåveckors utbildning i hållbar odling och djurskötsel. Sedan får familjen en veterinärbesiktigad dräktig kvinga.

Om första kalven är en kvinga ska den lämnas till projektet. Senare kalvar och all mjölk går till familjen. Det gör att de får mjölk och kött och kan sälja överskottet för att få råd med investeringar på gården.

Familjer som inte har möjlighet att ta hand om en ko kan få en get eller höns, berättar Eira.

Vårt arbete med fasteinsamlingen här genom internationella gruppen och arbetskretsarna bidrar direkt till detta och liknande projekt för att motverka svält och ge medmänniskor möjlighet till ett bättre liv.

Min lilla peng är ju bara en droppe i

Sankt Halvardsleden

– pilgrimsvandring i Kungälv och Ytterby

Under medeltiden var pilgrimsvandringar omåttligt populärt i Europa. Efter reformationen försvann de nästan helt i många länder. Här i Sverige förbjöds de av kungen som tyckte att folk borde jobba mer och vandra mindre. Men nu växer pilgrimsrörelsen i landet. Gamla vandringsleder återupptäcks och nya anläggs. En sådan ny led är Sankt Halvardsleden som kommer att gå i vår församling.

TEXT OCH FOTO: LINUS ÅSEMYR

Med Bohus fästning i ryggen ger sig vandrarna iväg på en 12 kilometer lång vandring. Först går Carina Frykman, som leder vandringen på den planerade leden genom Kungälv till Ytterby, förbi platser där människor samlats från bronsåldern och framåt.

Åt andra hållet, förbi fästningen och över älven ansluter leden till ett nätverk av pilgrimsleder som sträcker sig mot bland annat Skara, Nidaros (Trondheim) och

Santiago de Compostela i Spanien. Många av de sträckorna har pilgrimer vandrat sedan medeltiden.

Just den här majdagen görs en provvandring för de som planerar leden och andra intresserade. Leden är ett samarbete mellan Kungälv-Ytterby församling, Bohus fästning och Göteborgs stift.

Sankt Halvardsledens sträckning är minst sagt varierad. Vissa sträckor går genom lummig natur och odlade fält medan andra går genom stadsbebyggelse med gråa hyreshus.

Gruppen gör uppehåll på flera ställen. Ibland helt kort för att titta på något. Några gånger längre stunder för att äta eller hålla andakt. Efter varje längre uppehåll

ber de den heliga Birgittas bön innan de går vidare.

Det första längre uppehållet den här vandringen

är i Kastalakyrkan. En 1980-talskyrka som fått sitt namn efter en av kyrkorna i det gamla Kungahälla. Här är kopplingen mellan dåtid och nutid tydlig. Dopfunten har delar från 1200-talet och i entrén

finns en kopia av ett medeltida relikskrin som en gång fanns i den ursprungliga Kastalakyrkan i det gamla Kungahälla vid Kastellegården, dit leden också går. När vi nu kommer till Kastellegården finns bara åkrar där Norges kanske viktigaste stad en gång låg. Det enda som syns nu är Klosterkullen där man kan se grunderna från ett Augustinerkloster, det första kända klostret i Bohuslän.

Det mesta av leden går på större stigar och vägar och är lätt att vandra. På flera ställen finns bra ställen att rasta, både om man går själv och om man går med en grupp.

Framåt eftermiddagen kommer gruppen till ruinerna efter Ytterby gamla kyrka, Sankt Halvards kyrka. På en av hörnstenarna syns två ansikten. Det är Halvard och kvinnan han försökte skydda när han blev dödad. Halvard blev helgonförklarad

Pilgrimens sju nyckelord

frihet
enkelhet
tystnad
bekymmerslöshet
långsamhet
andlighet
delande

Hans-Erik Lindström

**Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den!**

den heliga Birgittas bön

och var länge ett av de främsta helgonen i södra Norge och västra Sverige. Han syns bland annat på Oslos stadsvapen.

Carina visar stenen med Sankt Halvard.

Stenkyrkan byggdes på 1100-talet, men var troligen inte första kyrkan på platsen, så när prästen Evelina Johansson leder en andakt i ruinen är det på en plats där det har firats gudstjänster i närmare tusen år.

När vandringsleden är klar kommer den att markeras med S:t Olofsmärket. Märket visar både vart man ska gå och att pilgrimsleden är en del

av Olofslederna som sträcker sig genom Sverige och Norge mot Trondheim. När märken och informationsskyltar är på plats kommer det gå att vandra själv. Men tills dess är det bäst att följa med på en organiserad vandring.

Från bränsåldersgravfältet ovanför den plats där arkeologer hittat lämningar av en vikingatida kungsgård ser man ut över älven, kyrkoruinen, åkrarna och skogen gruppen passerade tidigare under dagen och bakom träden skymtar vandringsens mål, Ytterby kyrka.

I den stora 1800-talskyrkan avslutas vandringen med en andakt innan gruppen skingras. Några tar en buss tillbaka till Bohus fästning, andra ger sig hemåt. Alla med nya upplevelser av trakten och nya möten med varandra och Gud. ●

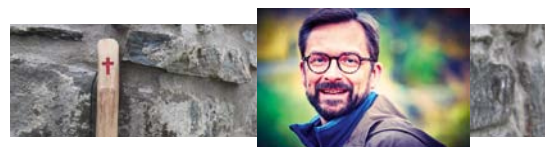

Lär mer om pilgrimsvandring

Reformationen och pilgrimstanken - förbud och pilgrimslängtan

Inspirationskväll torsdag 20 april i Kyrkstugan

Gäst Roger Jensen, föreståndare för Oslo Pilgrimssenter och teologie doktor. Varför förbjöds pilgrimsvandring på 1500-talet? Hur kan vi tänka om reformationen och pilgrimsvandring idag? Kvällen inleds kl 18.15 med mäsas i Kungälv's kyrka för den som vill. Föredrag med fika börjar kl 19.

Från Hedenhös till Luther

Pilgrimsvandring lördag 13 maj

Med anledning av reformationsåret kommer vi att göra en historisk vandring via kyrkor och ruiner och knyta an till kyrkohistorien längs vägen. Vi följer den planerade Sankt Halvardsledens sträckning, ca 12 kilometer på vägar och stigar.

Vandringen startar vid Ytterby kyrka kl. 11 och slutar vid Bohus fästning ungefär kl. 17.

Ha med förmiddagsfika och lunch. Ha på bekväma skor och kläder efter väder.

Gratis, ingen anmälan. Välkommen!

www.svenskakyrkan.se/kungalv/sankt-halvardsleden

Pia Thorson

Diakon i Sjukhuskyrkan och Munkegärdekyrkan

I nnan Pia började hos oss i januari arbetade hon i Lödöse i Skepplanda pastorat. Där arbetade hon i tre kyrkor utspridda över ett stort område. Här är Pias arbete koncentrerat till Kungälvssjukhus och Munkegärdekyrkan som ligger en och en halv kilometer ifrån varandra.

Sjukhus är ett helt nytt kapitel för mig, säger Pia, men det är något som funnits på mitt hjärta i många år. Det är en stor glädje att få vara en utsträckt hand till människor i svåra stunder. Det är en utmaning och ett otroligt förtroende vi får som kyrka när människor söker upp oss.

Arbetet som sjukhusdiakon handlar mycket om samtal. Ofta är det sjukhuspersonalen som hör av sig om att någon patient vill ha samtal, men det händer även att vårdcentraler hör av sig eller att andra tar kontakt direkt. Det ingår även att stötta personalen på sjukhuset. Precis som inom resten av kyrkan är det kostnadsfritt att prata med en diakon eller präst.

Den andra delen av Pias arbete handlar om församlingsliv och gudstjänster i

I Munkegärdekyrkan medverkar Pia både i gudstjänster och som här i förberedelserna för Sopplunch.

Munkegärdekyrkan, där hon är varannan söndag medverkar i högmässan.

Min vecka startar i mässan på söndag, säger Pia.

Församlingslivet med soppluncher, samtal och hembesök fungerar som en pendel som balanserar upp arbetet i sjukhuskyrkan.

Fritiden är också viktig för Pia. Hon går gärna promenader i skogen för att lämna allt och hämta ny kraft, eller är

i trädgården, som maken Janne mest sköter. De har två vuxna barn och ett barnbarn.

Pia är speciellt engagerad i arbete med människor i utsatthet på olika sätt. Hon har tidigare arbetat 27 år med utvecklingsstörda vuxna. Kyrkan har en stor utmaning att se och möta människor med respekt och kärlek. Vi säger ofta att alla är välkomna, men vad menar vi med alla? ●

Kyrkoherdebyte

E fter 14 år, på dagen, slutade Martin Lindh sin tjänst som kyrkoherde här i Kungälv-Ytterby församling. Sista söndagen i januari höll han sin avskedspredikan i Kungälvssjukhuskyrka. Alla församlingens vuxenköror medverkade i högmässan. Efteråt fortsatte avtackningen i Kungälvssjukhuskyrkans församlingsshem med tårta, tal och allsång. Kyrkorådet, representanter från Pingstkyrkan och Ekumeniakyrkan och personer från olika delar av församlingen höll tal. Som avskedsgåva fick Martin en ny cykel, specialanpassad för det längre pendlingsavståndet nu när han kommer att arbeta i Göteborg.

Under högmässan meddelades också

att Mikael Isacson blir församlingens nya kyrkoherde. Mikael kommer att börja i Kungälv-Ytterby församling 8 maj. Han lämnar då tjänsten som kyrkoherde i Lilla Edets pastorat. Mikael har även tagit över ett annat uppdrag efter Martin och är nu tillförordnad kontraktsprost i Göta Älvdalens kontrakt. **Mikael välkomnas till församlingen söndagen den 14/5 kl. 11 i Kungälvssjukhuskyrka.**

Under de tre mellanliggande månaderna är Lennart Johnsson tillförordnad kyrkoherde. Lennart har tidigare vikarierat som komminister i Munkegärdekyrkan och har nu senast vikarierat som kyrkoherde i Torsby pastorat. ●

Älskade psalmer – Psalm 575.

En fantastisk psalm...!

TEXT: PER-OLOF HOLM

En sång som de senaste åren betytt en hel del för mig är Psalm 575 i den svenska psalmboken. Det är inte så mycket melodin som texten som berör mig. Den uttrycker en del av livets sidor på ett fint och berörande sätt. En själavårdande psalm. För att ta några utdrag ur dess text:

”Min själ, låt Gud i allt få råda, han vet ditt väl, han känner dig”. Det ligger en trygghet i att få överlåta sig i Guds hand och i detta att han känner mig och min oro. Och han har frid att ge.

”Låt ingen vägra dig din glädje, att Herrens nåd är ny var dag” Glädjen hör också livet till. Det finns mycket som vill ta den ifrån oss. Men jag får hålla fast den och inte vägra mig den.

Jesus själv talade om glädjen, t.ex. i sitt avskedstal, likaså Paulus (Fil 4). Låt världen veta att Gud är god.

”Låt ingen hindra dig att ropa, när sorgen värker i ditt bröst, som Herren Kristus själv har ropat.” Ännu idag finns en som hör” Glädjen är inte det enda som möter oss. Sorgen och vådan finns där också. Den får vi sätta ord på inför honom som hör. Ja, till och med ropa! Han har själv ropat.

”Tro ej att Gud dig älskar mindre den dag när stormen bryter ut. Hans kärlek växlar ej med vinden...” Det är lätt att tro att Gud älskar oss mindre när det svårigheterna tornar upp sig. Men motgångar är inte ett tecken på det. Han älskar dig fullkomligt.

”Sjung, bed och gå på Herrens vägar, och gör vad Gud dig kallar till”

Gud vill använda oss. I den tjänsten får vi vara sjungande och bedjande.

”Den fast på Gud förströta kan han vilar evigt i Guds hand”. Det är kanske den frasen i psalmen jag har lite svårt för. Det är inte alltid så lätt att fast förströta. Men en tröst är att det inte är vår tro som frälser oss utan Han vi tror på. Vi får ha våra blickar på Jesus, trons upphovsman och fullkomnare. Då vilar vi tryggt i Guds hand!

Läs gärna, och sjung, hela psalmen och gör den till din egen. Den kan vara en hjälp i olika situationer i ditt liv.

Varma hälsningar

Per-Olof Holm ●

Texten i sin helhet finns i Den svenska psalmboken från 1986 eller senare.

Fördjupa dig

I många samlingar är det korta föredrag med nya ämnen varje gång. Det gör att man lär sig om många saker. Men att lära sig mer betyder inte alltid att lära sig om fler saker. Det finns också tillfällen till fördjupning och att gå in i detaljerna.

TEXT: LINUS ÅSEMYR

Bibelstudier

Det finns flera olika bibelstudiegrupper i församlingen. Några är kortare serier där gruppen träffas några kvällar utifrån ett ämne. Ett exempel är bibelstudieserien ”Jag är” som startar i Ytterby församlingshem den 26/4 kl 19. Fyra onsdagkvällar kommer Sture Hallbjörner att leda kvällarna om Jesu sju ”jag är”-ord. Både nybörjare och vana bibelläsare är välkomna. Ingen anmälan behövs och det är gratis. Kom gärna och var med.

Andra grupper fortsätter i flera år och går igenom bibelböcker kapitel för kapitel. Till exempel bibelstudierna i

Kungälv's församlingshem om Profeten Jesaja och om Apostlagärningarna. Många deltagare är med

varje gång, men det går utmärkt att vara med någon enstaka gång också. Du hittar aktuella datum på anslag i kyrkan och på församlingens hemsida.

Temakvällar och inspirationsdagar

Då och då är det fördjupningsdagar om något viss ämne. Ibland i form av en församlingsresa eller en heldag i kyrkan med seminarier och samtal. Ibland kortare med någon gäst som kommer och talar efter gudstjänsten.

I Munkegärdekyrkan är det Temakvällar någon gång i månaden. Då finns det möjlighet att stanna kvar efter gudstjänsten på söndag kväll. I samband med kyrkkaffet kommer en gäst och talar om ett intressant ämne.

Predikan

Inspirationsföreläsningar varje söndag. Med ett nytt tema varje vecka som utgångspunkt talar våra professionella föreläsare om livet, tillvaron, trons hopp och hur gammal visdom kan tillämpas i vår tid och våra liv.

Ungefär så beskrivs ofta föreläsningar i andra sammanhang. I kyrkan är vi dåliga på att lyfta fram det vi faktiskt har. Kyrkoårets teman täcker in nästan alla livets områden och våra präster är experter med en unik inblick i människors liv och stor kunskap om den kristna tron. De ägnar mycket tid åt att fördjupa sig i bön och studier för att kunna förmedla sådant som är viktigt och relevant just här och nu. Missa inte det!

Svenska kyrkans gudstjänster är öppna för alla. Oavsett om du går i kyrkan flera gånger i veckan eller aldrig tidigare satt varit på en gudstjänst är du välkommen in. Varje gång finns det något nytt att lära. ●

www.svenskakyrkan.se/kungalv/tro

Gudstjänster i påsk

SÖNDAG 9 APRIL - Palmsöndagen

- 10 Kastalakyrkan, Familjemässa, Sigvard Möller.
- 10 Ytterby kyrka, Högmässa, Gabriel Bengtsson.
- 11 Kungälv's kyrka, Högmässa, Evelina Johansson.
- 17 Munkegärdekyrkan, Högmässa, Sigvard Möller. Lovsångsteamet medverkar.

MÅNDAG 10 APRIL

- 19 Kungälv's kyrka, Andakt, Per-Olof Holm.

TISDAG 11 APRIL

- 19 Kungälv's kyrka, Andakt, Evelina Johansson.
- 19 Munkegärdekyrkan, Läst mässa, Filip Lindstrand, möjlighet till bikt kl 18-18:45.

ONSDAG 12 APRIL

- 19 Kungälv's kyrka, Andakt, Per Wallin.

TORSdag 13 APRIL - Skärtorsdag

- 19 Kastalakyrkan, Skärtorsdagsmässa, Per Wallin.
- 19 Kungälv's kyrka, Skärtorsdagsmässa, Evelina Johansson.
- 19 Munkegärdekyrkan, Skärtorsdagsmässa, Filip Lindstrand.
- 19 Ytterby kyrka, Skärtorsdagsmässa, Gabriel Bengtsson.

FREDAG 14 APRIL - Långfredag

- 10 Kastalakyrkan, Gudstjänst, Filip Lindstrand. Kastalakören.
- 10 Ytterby kyrka, Gudstjänst, Per-Olof Holm. Kyrkokören.
- 11 Kungälv's kyrka, Gudstjänst, Evelina Johansson. Kungälv's kyrkas kammarkör.
- 15 Munkegärdekyrkan, Andakt, Filip Lindstrand.
- 18 Kungälv's kyrka, Aftonsång: The Crucifixion, Evelina Johansson, Kungälv's kyrkas kammarkör.
- 19 Ytterby kyrka, Aftonsång, Lennart Johnsson. Orgelmusik.

LÖRDAG 15 APRIL - Påsknatten

- 23:30 Kastalakyrkan, Påsknattsmässa, Filip Lindstrand.

SÖNDAG 16 APRIL - Påskdagen

- 10 Kastalakyrkan, Högmässa, Per Wallin. Kastalakören sjunger.
- 10 Ytterby kyrka, Högmässa, Per-Olof Holm och Gabriel Bengtsson. Kyrkokören, Riverside Gospel och blåsare medverkar.
- 11 Kungälv's kyrka, Högmässa, Evelina Johansson. Kungälv's kyrkas kammarkör medverkar.
- 11 Munkegärdekyrkan, Högmässa, Filip Lindstrand. Lovsångsteamet Rejoice medverkar.

MÅNDAG 17 APRIL - Annandag påsk

- 10 Ytterby kyrka, Gudstjänst, Lars-Christian Hellgren.
- 11 Kungälv's kyrka, Högmässa, Evelina Johansson. Pilgrimsvandring runt Fästningsholmen. Samling vid kyrkan kl. 9.30.

The Crucifixion är ett oratorie för kör, solister och orgel som skrevs i England år 1887 av John Steiner. Musiken i verket spänner från det mest intensiva utropet när kören ropar "Korsfäst honom" till den sprödaste tonen i dödsögonblicket på korset. I mitten av all dramatik finns körsången *God so loved the world* (så älskade Gud världen), en finstämd sättning av Johannes 3:16, ofta kallad "Lilla bibeln", som i stort sett beskriver vad den kristna tron går ut på. Att Gud, gav ut sin son, inte för att döma världen utan för att rädda den.

Välkommen till Kungälv's kyrka på Långfredagen kl 18.

Ordinarie gudstjänsttider

<i>Kungälv's kyrka</i>	söndag kl 11
<i>Kastalakyrkan</i>	söndag kl 10
	mässa tisdag kl 20.30
<i>Munkegärdekyrkan</i>	söndag kl 17
<i>Ytterby kyrka</i>	söndag kl 10

Meditation över Jesu Kristi lidande och död

The Crucifixion

av John Steiner

Kungälv's kyrkas kammarkör

Göran Sjöwall - tenor Rubert Granberg - bas
Lina Lindkvist - orgel Helena Viklund - dirigent
Evelina Johansson - präst
Magdalena Moberg - vaktmästare

LÅNGFREDAG 14 APRIL KL 18 Kungälv's kyrka

Bibelskola

Till hösten planerar Romelanda pastorat och Kungälv-Ytterby församling att gemensamt starta upp en bibelskola som går över ett läsår, en kväll i veckan. Fokus kommer vara på fördjupad bibelkunskap. Grundtanken är att deltagarna är med under hela året. Men undervisningen kommer att vara upplagd i sex olika block där det även är möjligt att vara med på ett eller flera av dem. Vill du veta mer kontakta Per Wallin i Kungälv eller Joel Kalin i Romelanda. Mer information kommer senare på anslagstavlor och hemsidan.

24-7 bön i Kastalakyran

Bön dygnet runt, en hel vecka, från Palmsöndagen till Påskdagen. Du kan också vara med. Läs mer och boka dig en timma på www.24-7kungalv.se

Kyrkoval

17SEP2017

Kyrkoval

17 september 2017 är det dags att gå till valurnorna för att bestämma vilka som ska bestämma i kyrkan de kommande fyra åren. Alla som fyllt 16 år senast på valdagen, är medlemmar i Svenska kyrkan och är folkbokförda i en församling i Sverige får rösta. Genom valet utses de som ska styra i församling, stift och på nationell nivå. Mer information kommer i Kyrkobladet nummer 3 2017 och i utskick från de lokala nomineringsgrupperna.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

Swish

Det har gått att ge kollekt med Swish i våra kyrkor ganska länge. Men nu går det även att betala med Swish när du fikar eller handlar på bokbordet. Varje kyrka har en egen uppsättning Swishnummer. Hittar du inget anslag där du vill betala, kontakta någon i personalen.

Tänk på djuren på kyrkogården

Skogskyrkogården gör verkligen skäl för sitt namn. Den ligger mitt i Fontin och omges av vacker natur med ett rikt djurliv. Skogen myllrar av fåglar, ekorrar, grodor, harar och rådjur.

Närheten till naturen är en av de saker som gör Skogskyrkogården så vacker, men det innebär också vissa problem. Rådjur och harar äter gärna blommor.

Djuren kommer fram i skymning- en för att söka föda. Buketter och kransar som lämnas på kyrkogården är ofta inte lika vackra nästa dag.

Om du sköter planteringen på en grav är det bra om du tänker på vilka växter du planterar. Rådjur tycker sämre om vissa växter. På de gravar som kyrkogårdsförvaltningen sköter används även gödsel med en doft som rådjuren ogillar.

Foto: CC-BY Flaxe/Flickr

VÄXEL/EXPEDITION 0303-37 70 00

tf Kyrkoherde Lennart Johnsson	37 70 01
Kyrkogårdsförvaltningen	37 70 51
Sjukhuskyrkan	37 70 46
Kontakten, Torggatan 5	21 13 50

Kungälv's kyrka/församlingshem

Präst Evelina Johansson	37 70 11
Diakon Kirsten Holm	37 70 13
Familjediakon Christina Carlsson	37 70 14
Organist Helena Viklund	37 70 12
Vaktm. Magdalena Moberg	37 70 15
Kontaktenföreståndare	
Lennart Åkerlund	37 70 27

Kastalakyran

Präst Per Wallin	37 70 31
Diakon Eleonor Evenbratt	37 70 33
Kantor Kristina Sikström	37 70 32
Pedagog Jonas Edsberger	37 70 34
Vaktmästare Tobias Eriksson	37 70 35
Kontakt integrationsfrågor	
Ingela Lönn	37 70 25

Munkegärdekyrkan

Präst Filip Lindstrand	37 70 41
Diakon Pia Thorson	37 70 48
Kantor Kristina Sikström	37 70 32
Pedagog Camilla Björkman	37 70 42
Barnledare Lillian Olausson	37 70 43
Vaktmästare Tobias Eriksson	37 70 35

Ytterby kyrka/församlingshem

Präst Gabriel Bengtsson	37 70 61
Diakon Sven-Börje Andersson	37 70 63
Organist Torvald Petersson	37 70 62
Familjediakon Ulrika Algesund	37 70 64
Pedagog Mattias Wodlén	37 70 67
Präst Per-Olof Holm	37 70 47
Kantor Åsa Gunnervik	37 70 71
Vaktmästare Carina Magnusson	37 70 65
Vaktmästare Daniel Öhrvall	37 70 66

Kyrkobladet delas ut till alla hushåll i Kungälv och Ytterby fyra gånger om året. Utgivningsplan 2017, årgång 10: april (nr 1), juni (nr 2), september (nr 3) och december (nr 4).

I redaktionen: Lennart Johnsson, Linus Åsemyr (redaktör), Håkan Adielsson, Sonja Dahlberg och Eva Eliasson.

Ansvarig utgivare: Mikael Isacson.

Saknar du eller någon du känner Kyrko- bladet i brevlådan? Är det något du skulle vilja läsa mer om? Hör av dig till redaktören på 0303-37 70 04, eller linus.asemyr@svenskakyrkan.se

Fler kontaktuppgifter på baksidan.

Se världen som en fyraåring

En fyraåringens värld är en spännande värld. De vet de flesta som har barn i sitt liv - eller som kanske själva kommer ihåg hur det var att vara 4 år. Min nyblivna fyraåring håller som bäst på att lägga pusslet till hur den här världen, och livet, egentligen fungerar. Här blir små detaljer till stora upptäckter. "När jag gör så här blir håret som vingar!" utbrister han förtjust medan han intensivt skakar på huvudet. Likaså kan han stanna upp med förundran inför livets stora mysterier. "Igår hade jag ingen lillebror. Igår låg jag i din mage - och sen kom jag ut!" ("Igår" blir här allt som var förr i tiden, precis som "imorgon" är allt man inte vill göra idag utan hellre skjuter nånstans avlägset i framtiden.)

När något är svårt att reda ut måste man fråga. Under en period fick jag samma fråga säkert tio gånger varje dag. Frågan var "Varför har Pelle Svanslös ingen svans?". Då var det skönt att googla fram svaret "Därför att en råttan bet av honom den när han var en kattunge". Men på följdfrågan "Varför det?" blev jag hänvisad till fantasin och fick

bre på med det ena och det andra om vad som rörde sig i rättans huvud, men jag märkte att svaret aldrig riktigt tillfredsställde min vetgiriga fyraåring.

På samma sätt ber han mig ofta förklara när något oväntat händer omkring honom. "Varför blev den där flickan ledsen?" säger han och avbryter leken på lekplatsen i väntan på svaret. "Hon vill nog inte gå hem än", prövar jag på vuxet vis, fast jag ofta inte är helt säker. Och när jag själv försöker få barnen klara på morgonen hör jag ibland en orolig röst fråga "Är du stressad?"

I någon av de många föräldraböcker som finns har jag läst att det är i fyraårsåldern som vi på allvar börjar känna empati för andra. Vi upptäcker att vi är en del av ett samspel - att andra kan bli ledsna, arga eller glada, precis som vi själva. Det är förstås inte alltid som vi då orkar ta hänsyn till andras känslor, men vi börjar ana att de finns. Och genom att fråga hur andra mår kan vi ta reda på hur det ligger till.

Ibland önskar jag att vi kunde se världen lite mer som en fyraåring. Det vore härligt att ständigt lära sig nya sa-

ker och att våga ställa frågan när vi inte förstår. Men livets viktigaste lärdomar finns inte på google, utan dem får vi i samspelet med andra. Då handlar det inte om att tävla om vilken åsikt som är bäst, utan om att våga öppna sig och att våga lyssna. För det är genom att mötas och kommunicera med varandra som vi lägger pusselbitarna till den här världen som vi är utvalda att tillsammans ta hand om. Och när vi inte förstår hur det hänger ihop kan vi förundras över det som vi inte vet - och över alla små vardagsmirakel som ständigt sker. ●

KARIOLINA BRAUN
FÖRÄLDRALEDIG INFORMATÖR

MATRÄTTEN - FÖR ALLAS RÄTT TILL MAT

Kan en ko förändra liv? Genom ko- och kalvprojektet i Tanzania får familjer som lever i fattigdom en möjlighet till förändring. Läs mer om ko-effekten på svenskakyrkan.se/fastekampanjen.

SMS:a KO till 72 905 och ge 100 kr
Swisha valfritt belopp till 9001223

PG 90 01 22-3 | BG 900-1223

**SMS:A KO
TILL 72 905
& GE 100 KR**

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Svenska kyrkan
KUNGÄLV OCH YTTERBY

Besöksadress pastorsexpedition: Fredriksbergsgatan 12 i Kungälv
Postadress: Box 344, 442 10 Kungälv. Telefon: 0303-377000
Öppettider: mån-tor 10-12, 13-15, fre 10-12. E-post: kungalv.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/kungalv www.facebook.com/kungalv.ytterby